

Loop geen onnodig risico

Verstandig je pensioen regelen

Consumenteninformatie van de Autoriteit Financiële Markten

Voor wie is deze folder?

Deze folder is voor iedereen die wil weten wat je kunt doen om je pensioen goed te regelen. Van de mensen die werken heeft bijna de helft nooit goed over het pensioen nagedacht. Dat kan gevolgen hebben voor later. Bijvoorbeeld als je minder pensioen krijgt dan je had verwacht. In deze folder van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) lees je waar je op moet letten als je pensioen opbouwt.

Wie is de AFM?

De AFM is onafhankelijk en controleert ondernemingen die actief zijn in sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM let er op of financiële ondernemingen en **pensioenuitvoerders** hun klanten goed behandelen en juist informeren. De AFM geeft ook advies aan het [ministerie van Financiën](#) over nieuwe wetten en regels.

Bij de AFM kun je onafhankelijke informatie krijgen via de [website](#), [folders](#), [nieuwsbrieven](#) en het [Meldpunt Financiële Markten](#), telefoonnummer 0900 540 05 40 (€ 0,05 per minuut).

Stap 1

Zoek uit waar je recht op hebt

De meeste mensen zijn verzekerd voor de [Algemene Ouderdomswet \(AOW\)](#) van de overheid. De AOW is een basispensioen voor mensen die 65 jaar of ouder zijn. In sommige situaties krijg je geen volledig basispensioen. [De Sociale Verzekeringsbank \(SVB\)](#) kan je hierover informeren.

Vaak bouw je naast de AOW ook pensioen op bij je werkgever. Je kunt bij je werkgever [verschillende pensioenregelingen](#) hebben. De regeling bepaalt hoeveel pensioen je later krijgt. Toch weet de helft van de werkende Nederlanders niet welke regeling ze hebben. Het is belangrijk dat je op tijd weet hoe je pensioen opbouwt en hoeveel. Vraag informatie bij je werkgever of je pensioenuitvoerder. Dit is het [pensioenfonds](#) of de verzekeraar van wie jij je pensioen krijgt. **Tip!** Op de website www.duidelijkpensioen.nl lees je hoe je een pensioen opbouwt.

Heb je geen werkgever? Of heeft je werkgever geen pensioenregeling?

Dan kun je zelf geld sparen voor later. Bijvoorbeeld met [banksparen](#), een [levensloopregeling](#) of een [lijfrentepolis](#). Lees op de achterkant van deze folder over de verschillende [pensioenregelingen](#) en sparen voor je pensioen.

Stap 2

Bekijk je pensioenoverzicht

Vanaf 2008 krijgt iedereen die pensioen opbouwt elk jaar een overzicht van zijn pensioen-uitvoerder: het [Uniform Pensioen Overzicht \(UPO\)](#).

Wat staat er in het pensioenoverzicht?

In het overzicht staat bijvoorbeeld hoeveel geld je kunt verwachten als je met pensioen gaat. En ook hoeveel geld je krijgt als je niet meer gezond genoeg bent om te werken.

Het overzicht ziet er bij iedereen ongeveer hetzelfde uit. Het gaat over dezelfde onderwerpen. Hierdoor kun je verschillende overzichten goed met elkaar vergelijken.

Krijg je meer pensioen als de prijzen omhoog gaan?

Als de prijzen omhoog gaan, word je geld minder waard. Ook je pensioen. Gaan de prijzen omhoog? Dan moet de waarde van je pensioen ook omhoog gaan. Dit heet **indexatie**. Vanaf 2009 staat er in het UPO ook een **indexatielabel**. Aan het indexatielabel kun je zien of je pensioen later nog net zoveel geld waard is als nu. Een voorbeeld van een UPO vind je op de website www.pensioen kijker.nl.

Stap 3

Denk aan je toekomst

Hoeveel pensioen je later nodig hebt, hangt af van je uitgaven in de toekomst en je wensen. Is je hypotheek al afgelost? Wil je gaan reizen of eerder stoppen met werken? Houd daar alvast rekening mee.

Verandert de situatie waarin je leeft? Dan is het goed om uit te zoeken of dat gevolgen heeft voor je pensioen. Belangrijke veranderingen zijn bijvoorbeeld:

- Samenwonen, trouwen of scheiden.
- Kinderen krijgen.
- Een andere baan krijgen of geen baan (meer) hebben.
- Naar het buitenland gaan.
- Niet kunnen werken, bijvoorbeeld omdat je ziek bent.

Vraag aan je werkgever of je pensioenuitvoerder wat deze veranderingen betekenen voor je pensioen. Je kunt ook kijken op www.pensioen kijker.nl.

Tip! Ga je samenwonen of woon je samen? Dan kun je bij de notaris een samenlevingscontract laten maken.

Als jij of je partner overlijdt, heeft de ander recht op het pensioen van degene die is overleden.

Stap 4

Controleer alle stappen

Controleer of je jouw pensioen goed hebt geregeld.

Zorg ervoor dat je in elk geval antwoord hebt op de volgende vragen:

- **Welke pensioenregeling heb ik?**
Vraag aan je werkgever of pensioenuitvoerder welke pensioenregeling je hebt. Vraag ook naar de pensioenregels. Hierin staan jouw rechten en plichten. Lees daarin ook wat er met je pensioen gebeurt als je overlijdt. Vraag om uitleg als je iets niet begrijpt.
- **Heb ik later genoeg inkomen om van te leven?**

De meeste mensen hebben genoeg aan ongeveer 70 procent van het salaris van je laatste baan. Lees elk jaar het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) goed door.

Op www.checkmijnpensioen.nl kun je controleren of je pensioen straks genoeg is.

Bouw je geen pensioen op? Of zie je dat je niet genoeg pensioen opbouwt om later van te leven? Dan kun je zelf extra sparen.

Stap 5

Heb je een klacht, neem contact op

Heb je een klacht over een pensioenuitvoerder? Schrijf dan een brief aan je pensioenuitvoerder. Ben je niet tevreden over de behandeling van jouw klacht? Dan kun je het volgende doen:

- Heb je een pensioenregeling bij een verzekeraar? Schrijf naar het [Klachteninstituut Financiële Dienstverlening \(Kifid\)](#).
- Heb je een pensioenregeling van een pensioenfonds? Schrijf naar de [Ombudsman Pensioenen](#).
- Je kunt ook naar de rechter. Vraag advies aan een advocaat of het [Juridisch Loket](#). Deze onafhankelijke organisatie heeft vestigingen in heel Nederland.

Meld je klacht ook aan het Meldpunt Financiële Markten van de AFM.

De AFM kan niet voor jou bemiddelen. Daarvoor moet je naar het Kifid, de Ombudsman Pensioenen of naar de rechter. De AFM kan besluiten om te onderzoeken of de pensioenuitvoerder de regels heeft overtreden. Als het nodig is, kan de AFM met de pensioenuitvoerder gaan praten, een boete opleggen of de vergoeding intrekken.

Hoe kun je pensioen opbouwen?

Elk jaar dat je bij je werkgever meedoet aan een pensioenregeling bouw je pensioen op. Er zijn verschillende regelingen:

1. **Middelloodregeling:** Je pensioen wordt berekend over het salaris dat je gemiddeld tijdens je loopbaan hebt verdiend.
2. **Eindloodregeling:** Je pensioen wordt berekend over je salaris dat je kreeg bij de laatste baan voor je pensioen.
3. **Beschikbare-premiereregelingen:** Je werkgever geeft je een pensioenpremie. De premie wordt meestal belegd. Als de regeling stopt, krijg je geld waarmee je een pensioen moet kopen.
4. **Combinatieregelingen:** Er zijn ook pensioenregelingen die uit twee delen bestaan. Je bouwt dan een deel pensioen op met een eindlood- of middelloodregeling en een deel met een beschikbare premiereregeling.

Meer informatie over de verschillende pensioenregelingen vind je op de website van Stichting Pensioenkijsker.nl

Bouw je geen of niet genoeg pensioen op via een werkgever?

Je kunt dan op andere manieren pensioen opbouwen, bijvoorbeeld:

1. **Banksparen of bankbeleggen:** Je kunt bij een bank een geblokkeerde spaarrekening of effectenrekening openen. Als je aan bepaalde regels voldoet, betaal je over het opgebouwde bedrag geen belasting. Als je overlijdt, krijgen je nabestaanden (je partner of familie) het bedrag dat is opgebouwd.
2. **Lijfrente:** Je kunt een verzekering afsluiten waarmee je geld spaart om later je pensioen mee aan te vullen.
3. **Levensloop:** Je kunt bij een bank of verzekeraar een deel van je brutosalaris opzij zetten om later je pensioen mee aan te vullen. Bij veel levensloopproducten beleg je. Je geld kan meer waard worden, maar ook minder.

Tip! Vergelijk de mogelijkheden en let daarbij goed op de kosten!

Handige telefoonnummers en adressen

De Helpdesk Vergeten Pensioenen

Hier kun je navragen of je in het verleden pensioen hebt opgebouwd
helpdesk@vb.nl | www.vb.nl | 070 311 73 73

De Nederlandsche Bank (DNB)

DNB houdt samen met de AFM toezicht op de pensioenuitvoerders
info@dnb.nl | www.dnb.nl | 0800 020 10 68 (gratis)

Het Juridisch Loket

www.juridischloket.nl | 0900 80 20 (€ 0,10 per minuut)

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)

Postbus 93257 | 2509 AG Den Haag
www.kifid.nl | 0900 355 22 48 (€ 0,10 per minuut)

Ombudsman Pensioenen

Postbus 93560 | 2509 AN Den Haag | 070 333 89 65

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

www.svb.nl | 020 656 56 56

Autoriteit Financiële Markten (AFM) | Meldpunt Financiële Markten

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam | info@afm.nl | www.afm.nl
www.weetwatjeweet.nl | 0900 540 05 40 (€ 0,05 per minuut)

Wij hebben deze folder met zorg geschreven. De informatie wordt vrijblijvend verstrekt. De AFM kan niet garanderen dat de informatie compleet of actueel is. Je kunt aan deze informatie geen rechten ontleen. De AFM is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik van deze informatie.

augustus 2008